

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie kontroli celno-skarbowej niektórych wyrobów akcyzowych stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych wynikającego z art. 90 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 505, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o KAS”.

Zgodnie z art. 90 ustawy o KAS, minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres i sposób kontroli celno-skarbowej niektórych wyrobów akcyzowych;
- 2) tryb przekazywania oraz zakres informacji o terminach czynności podlegających kontroli celno-skarbowej;
- 3) tryb niszczenia wyrobów akcyzowych objętych kontrolą celno-skarbową;
- 4) szczegółowe sposoby i warunki przyjmowania, magazynowania, wydawania i przewożenia wyrobów akcyzowych objętych kontrolą celno-skarbową.

20 maja 2020 r. minęły trzy lata od dnia wejścia w życie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 10 maja 2017 r. w sprawie kontroli celno-skarbowej niektórych wyrobów akcyzowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 262), zwanego dalej „rozporządzeniem”. Przedmiotowe rozporządzenie podlegało nowelizacji w zakresie wyrobów objętych kontrolą, jak i nałożonych na podmioty obowiązków informacyjnych, jednak tak długi okres jego obowiązywania skłonił do zebrania informacji związanych z szeroko rozumianą problematyką jego stosowania. Pogłębiona analiza funkcjonowania poszczególnych instytucji prawnych przyjętych w ramach wykonywania kontroli dała asumpt do przygotowania zmiany przedmiotowego rozporządzenia, w szczególności z szerszym uwzględnieniem ryzyka wystąpienia nieprawidłowości oraz likwidacji barier administracyjnych i zmniejszeniu obciążeń przy jednoczesnym zapewnieniu przestrzegania przepisów prawa. Niewątpliwie istotny wpływ na projektowane rozstrzygnięcia miały postanowienia art. 31zj ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, z późn. zm.). Przepis ten, jakkolwiek epizodyczny i związany z zagrożeniem wywołanym epidemią koronawirusa, pozwala na pewną refleksję w obszarze wykonywania kontroli niektórych wyrobów akcyzowych, w szczególności możliwości jej ograniczenia do minimum przy jednoczesnym nie zwiększaniu ryzyka powstawania nieprawidłowości.

Ponadto, mając na uwadze, że zmianie uległa delegacja ustawowa zawarta w art. 46w ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 722, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, dokonana ustawą z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz.), istnieje konieczność, dostosowania obowiązujących regulacji w przypadku zmiany środka transportu wyrobów akcyzowych przemieszczanych poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy z użyciem

krajowego systemu teleinformatycznego służącego do obsługi przemieszczania wyrobów akcyzowych.

Jednocześnie ww. ustawą o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, znowelizowano art. 32 ust. 4 ustawy (dodanie ust. 1a) poprzez wprowadzenie zwolnienia od akcyzy wyrobów akcyzowych objętych procedurą zawieszenia poboru akcyzy, które stały się nieprzydatne do spożycia, dalszego przerobu lub zużycia i po przemieszczeniu ze składu podatkowego do miejsca niszczenia spełniającego warunki niszczenia wyrobów na podstawie przepisów odrębnych zostały tam zniszczone. Jednym z warunków tego zwolnienia od akcyzy (dodany ust. 6d w art. 32), jest obecność przedstawiciela naczelnika urzędu celno-skarbowego podczas czynności niszczenia ww. wyrobów akcyzowych. W konsekwencji w projektowanym rozporządzeniu uregulowano tryb przekazywania oraz zakres informacji o terminach czynności podlegających kontroli w przedmiotowym zakresie.

Uwzględniając powyższe, wynikiem podjętych działań jest objęcie nowych kategorii wyrobów szczególną kontrolą z zachowaniem minimum środków do jej realizacji przy jednoczesnym uszczelnieniu systemu nadzoru nad produkcją przemieszczaniem i zużyciem wyrobów akcyzowych. W projektowanym rozporządzeniu doprecyzowano również definicje stosowane na jego potrzeby, odwołując się w tym względzie do postanowień ustawy, lub ustawy o KAS, oraz zakres i przedmiot wykonywanej kontroli. Ponadto uwzględniono wnioski płynące z zebranych doświadczeń i analizy ryzyka, wpływające na ograniczenie kontroli obrachunkowych do niektórych wyrobów objętych projektowanym rozporządzeniem. Wprowadzono nowe możliwości wykonywania kontroli stałej oraz kontroli wytwarzania, magazynowania, zużycia, przyjęcia i wydania wyrobów akcyzowych, wpływające na jej uszczelnienie, ale również na ograniczenie obciążeń nałożonych na podmioty, w tym pozwalających na wykonywanie niektórych czynności bez obecności kontrolującego (odstąpienie od obecności kontrolującego przy czynnościach podlegających kontroli z uwzględnieniem ryzyka). Doprecyzowano również obowiązki informacyjne związane z wykonywaną kontrolą oraz sposób przeprowadzania kontroli w małych gorzelniach, a także w przypadku niszczenia niektórych wyrobów akcyzowych.

W rozdziale 1, w § 1 określono zakres regulacji wynikający z upoważnienia ustawowego określonego w art. 90 ustawy o KAS.

Ponadto, w § 2, zdefiniowano używane na potrzeby projektowanego rozporządzenia określenia. W stosunku do obecnie obowiązującego rozporządzenia, zmieniono lub dodano definicje:

- 1) „dokumentacja” – na potrzeby projektowanego rozporządzenia wprowadzono przedmiotowe określenie w celu wskazania dokumentów podlegających kontroli lub wykorzystywanych w trakcie kontroli. Przez „dokumentację” rozumie się ewidencje i inne dokumenty, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 138s ustawy oraz pozostałą dokumentację związaną z działalnością objętą kontrolą, o której mowa w przepisach o podatku akcyzowym
- 2) „gorzelnia” – na potrzeby projektowanego rozporządzenia przyjęto definicję „gorzelni” zgodnie z potocznym rozumieniem tego określenia oraz w celu odróżnienia od „małej gorzelni” ze względu na ustanowione warunki i sposób wykonywania kontroli, a także

w celu odróżnienia od podmiotów produkujących alkohol etylowy w innych procesach, niż destylacja oraz podmiotów dokonujących oczyszczania lub odwadniania alkoholu etylowego. W odróżnieniu od innych tego typu przedsiębiorstw istotą gorzelni w ujęciu projektowanego rozporządzenia jest użycie do destylacji wyłącznie odfermentowanych zacierów lub brzeczki;

- 3) „komórka kontroli stałej” – doprecyzowano pojęcie w stosunku do obecnie obowiązującego rozporządzenia na potrzeby trybu przekazywania informacji o terminach czynności podlegających kontroli;
- 4) „mała gorzelnia” – określenie zdefiniowano na potrzeby projektowanego rozporządzenia w celu odróżnienia podmiotów, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy od gorzelni i innych podmiotów produkujących alkohol etylowy przemysłowo. Zabieg ten służy doprecyzowaniu katalogu podmiotów wobec których ograniczono obciążenia administracyjne oraz wymogi kontroli w związku z produkcją alkoholu etylowego w ramach ustawowego limitu;
- 5) „przesyłka” – zrezygnowano z bezpośredniego odniesienia się do dokumentów e-AD i e-DD oraz dokumentów ich zastępujących, na rzecz ogólnego wskazania dokumentów związanych z przemieszczaniem wyrobów akcyzowych z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy albo poza tą procedurą. Stosownie do art. 41 ust. 4 ustawy niektóre wyroby akcyzowe mogą być przemieszczane w ramach procedury zawieszenia poboru akcyzy na podstawie dokumentów handlowych. Podobnie, np. w przypadku nabycia wewnątrzwspólnotowego wyrobów opodatkowanych zerową stawką akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, do ich przemieszczania na terytorium kraju służy dokument handlowy lub uproszczony dokument towarzyszący (art. 89 ust. 2 pkt 4 ustawy). W konsekwencji przyjęcie nowej definicji przedmiotowego pojęcia pozwoli na objęcie tym określeniem wszystkich możliwych dokumentów wynikających z przepisów o podatku akcyzowym, na podstawie których przemieszczane są wyroby akcyzowe w ramach procedury zawieszenia poboru akcyzy oraz wyroby przemieszczane poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy objęte zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie lub wyroby akcyzowe wymienione w załączniku nr 2 do ustawy, opodatkowane zerową stawką akcyzy ze względu na ich przeznaczenie;
- 6) „skażenie” – doprecyzowano pojęcie ze względu na używane do skażania alkoholu etylowego środki skażające wynikające z przepisów krajowych oraz substancje skażające, wynikające z przepisów unijnych, których dodatek do alkoholu etylowego na warunkach i w ilości wynikającej z przepisów prawa skutkuje zwolnieniem od akcyzy. Na użytek projektowanego rozporządzenia za skażenie uznawane będzie jedynie takie denaturowanie alkoholu etylowego do którego dodano środków skażających lub substancji skażających w ilościach nie mniejszych niż wynikające z przepisów, o których mowa w § 2 pkt 6 projektowanego rozporządzenia oraz na warunkach wykonywania kontroli określonych w tych przepisach prawa;
- 7) „właściwy naczelnik urzędu celno-skarbowego” – na potrzeby projektowanego rozporządzenia zdefiniowano organ KAS (naczelnika urzędu celno-skarbowego), do

którego podmiot ma przekazywać informacje, powiadomienia i zgłoszenia, związane nałożonymi obowiązkami informacyjnymi o czynnościach podlegających kontroli. Co do zasady będzie to naczelnik urzędu celno-skarbowego, na którego terytorialnym zasięgu działania podmiot dokonuje czynności podlegających kontroli. W przypadku kontroli stałych, uwzględniając art. 61 ustawy o KAS, tj. uprawnienie do wykonywania kontroli na całym terytorium RP, właściwym naczelnikiem urzędu celno-skarbowego do składania ww. informacji będzie ten, który ustanowił w podmiocie kontrolę stałą;

W rozdziale 2 określono szczegółowy zakres i sposób kontroli niektórych wyrobów akcyzowych.

W § 3 ust. 1 pkt 1-6 wskazano katalog wyrobów akcyzowych objętych kontrolą. Katalog ten w większości odpowiada postanowieniom § 1 pkt 1 dotychczasowego rozporządzenia. Przy czym na potrzeby projektowanego rozporządzenia, definiując poszczególne wyroby akcyzowe objęte kontrolą odwołano się do definicji zawartych w ustawie w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych. Przykładowo piwo, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze dotychczasowego rozporządzenia w projektowanym rozporządzeniu zdefiniowano jako piwo, o którym mowa w art. 94 ust. 1 ustawy o podatku akcyzowym (§ 3 ust. 1 pkt 1 lit. a projektu rozporządzenia).

Pewne odstępstwo istnieje jedynie w obszarze alkoholu etylowego, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c projektowanego rozporządzenia. W stosunku do postanowień § 1 pkt 1 lit. 1 tiret trzeci obecnego rozporządzenia, przyjęte określenie w projektowanym rozporządzeniu nie obejmuje sformułowania „(...) z wyłączeniem alkoholu etylowego w opakowaniach jednostkowych o pojemności do 1 litra, który został skażony zgodnie z § 7”. Przyjęte w projektowanym rozporządzeniu określenie wyrobów akcyzowych podlegających kontroli, nie wpływa jednak na zwiększenie liczny podmiotów podlegających kontroli, ani na zwiększenie ciężących na nich obowiązków. Wskazane wyżej wyłączenie w praktyce nie funkcjonowało na gruncie wykonywania kontroli alkoholu etylowego albowiem nie stwierdzono przypadków produkcji, przemieszczania i zużycia skażonego alkoholu etylowego w opakowaniach jednostkowych do 1 litra, objętego procedurą zawieszenia poboru akcyzy lub objętego zwolnieniem od akcyzy ze względu na przeznaczenie. Alkohol etylowy co do zasady produkowany jest luzem i w takiej postaci może być skażony środkami skażającymi lub substancjami skażającymi, o których mowa w krajowych i unijnych przepisach. W takiej postaci dostarczany jest również do podmiotów zużywających, jeżeli jest objęty zwolnieniem od akcyzy ze względu na przeznaczenie. Zastosowanie wskazanego wyłączenia na gruncie projektowanego rozporządzenia nie znajduje uzasadnienia.

Dodatkowo kontrolą objęto wyroby energetyczne określone w poz. 24a, 24b i 25 załącznika nr 2 do ustawy (§ 3 ust. 1 pkt 2 lit. a projektowanego rozporządzenia), preparaty smarowe, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 11 lit. c ustawy (§ 3 ust. 1 pkt 2 lit. b projektowanego rozporządzenia) oraz wyroby akcyzowe wymienione w załączniku nr 2 do ustawy, opodatkowane zerową stawką akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, jeżeli są przemieszczane poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy do zużywającego podmiotu gospodarczego, z wyłączeniem wyrobów przeznaczonych do sprzedaży detalicznej

w opakowaniach jednostkowych o pojemności do 5 litrów lub wadze do 5 kilogramów (§ 3 ust. 1 pkt 4 projektowanego rozporządzenia).

Objęcie wyrobów energetycznych określonych w poz. 24a, 24b i 25 załącznika nr 2 do ustawy oraz preparatów smarowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 11 lit. c tej ustawy postanowieniami projektowanego rozporządzenia zmierza do uszczelnienia kontroli nad tymi wyrobami akcyzowymi i wyeliminowania nieprawidłowości występujących w obrocie na rynku krajowym (zwłaszcza preparatami smarowymi) oraz do dostosowania katalogu wyrobów akcyzowych objętych kontrolą do regulacji wprowadzonych art. 6 pkt 8-9 i 13 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1520, z późn. zm.). Objęcie przedmiotowej grupy wyrobów postanowieniami projektowanego rozporządzenia ma na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w ich opodatkowaniu, ze względu na możliwość ich użycia jako paliwa silnikowe. Wyroby te charakteryzują się podobnymi właściwościami fizyko-chemicznymi jak paliwa silnikowe lub dodatki do paliw silnikowych w rozumieniu art. 86 ust. 2 i 3 ustawy. Tym samym mogą być one stosowane zamiennie z olejami napędowymi (np. zastosowanie preparatów smarowych do celów napędowych).

Na gruncie dotychczasowego rozporządzenia, kontrola nad ww. wyrobami akcyzowymi ograniczała się do obowiązków informacyjnych, o których mowa w § 26. Podmiot produkujący te wyroby (wyroby energetyczne w rozumieniu art. 86 ust. 1 pkt 6 i pkt 8 ustawy) był zobowiązany do przesyłania właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego, a w przypadku wykonywania kontroli stałej – komórce kontroli, co najmniej na dzień przed zamierzonym rozpoczęciem procesów produkcyjnych tych wyrobów, pisemną informację zawierającą wykaz procesów technologicznych albo pisemną informację o terminach procesów produkcyjnych odbywających się w systemie ciągłym. Naczelnik urzędu celno-skarbowego mógł na podstawie ryzyka wystąpienia nieprawidłowości wykonać kontrolę doraźną w zakresie produkcji tych wyrobów akcyzowych. W projektowanym rozporządzeniu, kontrola nad przedmiotowymi wyrobami akcyzowymi obejmuje możliwość wprowadzenia kontroli stałej do podmiotów produkujących preparaty smarowe (§ 5 ust. 2 pkt 3 projektowanego rozporządzenia) oraz kontrolę wysyłki i przyjęcia (§ 40 i § 42 projektowanego rozporządzenia) w przypadku, o którym mowa w art. 40 ust. 6 w związku z art. 41 ust. 4 pkt 2 i 3 ustawy. Także wobec wszystkich z kategorii wyrobów określonych w poz. 24a, 24b i 25 załącznika nr 2 do ustawy oraz preparatów smarowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 11 lit. c tej ustawy, kontrolę niszczenia nieprzydatnych do spożycia, dalszego przerobu lub zużycia wyrobów akcyzowych (§ 38 projektowanego rozporządzenia).

Wykonując kontrolę wyrobów akcyzowych określonych w poz. 24a, 24b i 25 załącznika nr 2 do ustawy oraz preparatów smarowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 11 lit. c tej ustawy, kontrolujący będzie mógł uczestniczyć w produkcji, przyjmowaniu, wydawaniu, zużyciu, magazynowaniu i niszczeniu tych wyrobów (§ 4 ust. 1 pkt 1 lit. a projektowanego rozporządzenia), kontroli prawidłowości obliczania i terminowości wpłat podatku akcyzowego (§ 4 ust. 1 pkt 9 projektowanego rozporządzenia), obrachunku stanu zapasów i obrotu wyrobami akcyzowymi (§ 4 ust. 1 pkt 5 projektowanego rozporządzenia) oraz wykonywać czynności, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 6 i 7 projektowanego rozporządzenia.

Podmioty produkujące, przemieszczające i zużywające wyroby akcyzowe określone w poz. 24a, 24b i 25 załącznika nr 2 do ustawy oraz preparaty smarowe, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 11 lit. c tej ustawy, będą zobowiązane do informowania właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego lub komórki kontroli stałej o ustalaniu rzeczywistego stanu zapasów tych wyrobów akcyzowych (§ 21 projektowanego rozporządzenia), tak jak dotychczas o planowanych procesach produkcyjnych (§ 33 ust. 1 projektowanego rozporządzenia), niszczeniu nieprzydatnych do spożycia, dalszego przerobu lub zużycia wyrobów akcyzowych (§ 36 pkt 2 projektowanego rozporządzenia), wysyłce i przyjęciu przedmiotowych wyrobów akcyzowych (§ 37 projektowanego rozporządzenia), jeżeli ich przemieszczanie z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy odbywa się na podstawie dokumentów handlowych (dotyczy jedynie preparatów smarowych). Zaznaczyć jednocześnie należy, że obowiązek informacyjny o wysyłce i przyjęciu przedmiotowych wyrobów akcyzowych, nie będzie obejmował sytuacji określonych w § 40 ust. 7 pkt 1 lit. a i § 42 ust. 6 projektowanego rozporządzenia, tj. przemieszczania w ramach procedury zawieszenia poboru akcyzy na podstawie dokumentów e-AD albo dokumentu zastępującego e-AD. W konsekwencji jedynie preparaty smarowe, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 11 lit. c ustawy, będą objęte tego rodzaju kontrolą w przypadku, o którym mowa w art. 40 ust. 6 w związku z art. 41 ust. 4 pkt 2 i 3 ustawy.

Ponadto, wyroby akcyzowe określone w poz. 24a, 24b i 25 załącznika nr 2 do ustawy oraz preparaty smarowe, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 11 lit. c tej ustawy, będą podlegały sposobowi magazynowania, określonemu w § 39 projektowanego rozporządzenia, a także obowiązkowi informacyjnemu, o którym mowa w § 41 ust. 1 projektowanego rozporządzenia, tj. w przypadku konieczności przeładunku w związku z uszkodzeniem środka transportu lub naczyń, w których są przewożone.

Wyroby akcyzowe określone w poz. 24a, 24b i 25 załącznika nr 2 do ustawy oraz preparaty smarowe, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 11 lit. c tej ustawy, stosownie do § 48 zostaną objęte kontrolą w ramach projektowanego rozporządzenia od dnia 1 lutego 2021 r. Objęcie przedmiotowych wyrobów kontrolą w rozumieniu projektowanego rozporządzenia nie powinno wpłynąć na nadmierne obciążenie podmiotów dodatkowymi obowiązkami ze względu na wprowadzenie głównie obowiązku informacyjnego o czynnościach podlegających kontroli oraz zastosowaniu kontroli fakultatywnej tych czynności na podstawie ryzyka.

Kolejną grupą wyrobów, którą objęto postanowieniami projektowanego rozporządzenia, są wyroby akcyzowe wymienione w załączniku nr 2 do ustawy, opodatkowane zerową stawką akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, jeżeli są przemieszczane poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy do zużywającego podmiotu gospodarczego, z wyłączeniem wyrobów przeznaczonych do sprzedaży detalicznej w opakowaniach jednostkowych o pojemności do 5 litrów lub wadze do 5 kilogramów (§ 3 ust. 1 pkt 4 projektowanego rozporządzenia).

Objęcie ww. wyrobów projektowanym rozporządzeniem ma na celu uszczelnienie systemu kontroli nad obrotem tymi wyrobami oraz dostosowanie kontroli przemieszczeń tych wyrobów do postanowień ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy – Prawo celne (Dz. U. poz. 1697, z późn. zm.). W myśl postanowień art. 89 ust. 2 ustawy zostały one objęte stawką zerową jedynie ze względu na przeznaczenie, tj. przeznaczone są do

celów innych niż opałowe, jako dodatki lub domieszki do paliw opałowych, do napędu silników spalinowych albo jako dodatki lub domieszki do paliw silnikowych. Co do zasady są to więc wyroby energetyczne, identyczne jak te przeznaczone do napędu silników spalinowych oraz jak paliwa opałowe. Tylko przeznaczenie tych wyrobów determinuje zastosowanie wobec nich zerowej stawki akcyzy. Koniecznym jest więc objęcie przedmiotowych wyrobów kontrolą w rozumieniu projektowanego rozporządzenia ze względu na możliwe ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

Uwzględniając jednak dążenie do maksymalnego zmniejszenia zakresu obciążeń administracyjnych, nakładanych na podmioty w projektowanym rozporządzeniu kontrola nad przedmiotowymi wyrobami została ograniczona jedynie do sprawowania doraźnego nadzoru nad przyjęciem tych wyrobów przez podmiot dokonujący nabycia wewnątrzwspólnotowo na podstawie uproszczonego dokumentu towarzyszącego lub dokumentu handlowego (w przypadku, o którym mowa w art. 89 ust. 2 pkt 4 i w związku z art. 78 ust. 1 ustawy). Pozostałe, przewidziane w art. 89 ust. 2 pkt 2-3, 5-6a ustawy, przypadki przemieszczania przedmiotowych wyrobów na terytorium kraju wiążą się z zastosowaniem dokumentu e-DD. Powoduje to, że w myśl § 40 ust. 7 pkt 1 lit. b i § 42 ust. 6 pkt 2 (z uwzględnieniem § 46) nie będą objęte kontrolą w zakresie wysyłki i przyjęcia w rozumieniu projektowanego rozporządzenia, jeżeli będą przemieszczane na podstawie e-DD albo dokumentu zastępującego e-DD oraz do dnia 31 stycznia 2022 r. na dotychczasowym dokumencie dostawy.

Podmiot w ramach nałożonych na niego obowiązków, będzie obowiązany do powiadomienia właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego o planowanym przyjęciu przesyłki przedmiotowych wyrobów, w przypadku ich nabycia wewnątrzwspólnotowego, o którym mowa w art. 89 ust. 2 pkt 4 i w związku z art. 78 ust. 1 ustawy. Kontrola przyjęcia przesyłki będzie wykonywana doraźnie, stosownie do postanowień § 42 ust. 3 projektowanego rozporządzenia. Wprowadzenie kontroli wyrobów akcyzowych wymienionych w załączniku nr 2 do ustawy, opodatkowanych zerową stawką akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, jeżeli są przemieszczane poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy do zużywającego podmiotu gospodarczego w projektowanym zakresie pozwoli na doszczelnienie systemu nadzoru nad przemieszczaniem przedmiotowych wyrobów na terytorium kraju, w obszarze nieprzewidzianym w ustawie. Kontrolą nie będą objęte przemieszczenia przedmiotowych wyrobów w opakowaniach jednostkowych o pojemności do 5 litrów lub wadze do 5 kilogramów, ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości oraz zgodnie z postanowieniami art. 89 ust. 2 pkt 7 i 8 ustawy.

Ponadto, ww. wyroby akcyzowe będą podlegały obrachunkowi (obrachunek stanu zapasów i obrotu wyrobami akcyzowymi), o którym mowa w § 4 pkt 5 projektowanego rozporządzenia, w celu ustalenia ubytków powstałych podczas przemieszczania tych wyrobów poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy dla zastosowania stawki akcyzy, o której mowa w art. 89 ust. 2d ustawy. Nadto podmioty przed zamierzonym ustaleniem rzeczywistego stanu zapasów tych wyrobów akcyzowych będą zobowiązane (§ 21 projektowanego rozporządzenia) do poinformowania właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego, co najmniej na dzień przed zamierzonym ustaleniem rzeczywistego stanu zapasów wyrobów akcyzowych o terminie wykonania tych czynności.

Przepisy w zakresie kontroli wyrobów akcyzowych wymienionych w załączniku nr 2 do ustawy, opodatkowanych zerową stawką akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, jeżeli są przemieszczane poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy do zużywającego podmiotu gospodarczego, tak jak w przypadku wyrobów akcyzowych określonych w poz. 24a, 24b i 25 załącznika nr 2 do ustawy oraz preparatów smarowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 11 lit. c tej ustawy, wejdą w życie z dniem 1 lutego 2021 r. Zabieg ten, w związku z postanowieniami art. 3a ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy – Prawo celne oraz projektowanym § 46, nie wpływa na istotne zwiększenie nałożonych na podmioty obciążeń informacyjnych.

W § 3 ust. 2 projektowanego rozporządzenia wskazano, że kontroli podlega również oznaczanie i stosowanie znaków akcyzy w stosunku do wyrobów akcyzowych objętych obowiązkiem oznaczania znakami akcyzy, zawartość w wyrobach energetycznych substancji stosowanych do znakowania i barwienia, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 90 ust. 3 ustawy oraz prawidłowość i terminowość wpłat podatku akcyzowego od wyrobów akcyzowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3 i 5. Stanowi on odzwierciedlenie postanowień § 3 ust. 1 pkt 5-7 obecnego rozporządzenia.

W § 4 ust. 1 projektowanego rozporządzenia wskazano szczegółowy zakres i sposób wykonywania kontroli wyrobów akcyzowych. Pewnym novum w katalogu czynności podlegających kontroli jest porównanie stanu faktycznego w miejscu wykonywania działalności podlegającej kontroli z aktami weryfikacyjnymi, o których mowa w art. 109 ust. 1 ustawy o KAS w podmiotach, w których przeprowadzono urzędowe sprawdzenie, w przypadku, gdy przepisy o podatku akcyzowym uzależniają wydanie decyzji od wyniku urzędowego sprawdzenia (§ 4 ust. 1 pkt 12 projektu rozporządzenia). Stosownie do art. 54 ust. 1 pkt 1 ustawy o KAS, kontroli podlega przestrzeganie przepisów podatkowych. Należą do nich również przepisy związane z prowadzeniem działalności w obszarze podatku akcyzowego, w tym w zakresie warunków prowadzenia działalności jako skład podatkowy lub działalności polegającej na nabywaniu wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany odbiorca (np.: postanowienia art. 48 ust. 3 pkt 3-6 ustawy, postanowienia § 2 i 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków dotyczących miejsca odbioru wyrobów akcyzowych oraz prowadzenia składu podatkowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 55)). W przypadku wskazanych podmiotów (art. 48a ust. 2 i 3 oraz art. 57 ust. 2b i 2c ustawy) rozstrzygnięcie w zakresie udzielenia zezwolenia lub zmiany zezwolenia na prowadzenie działalności może być wydane po przeprowadzeniu urzędowego sprawdzenia, w tym w obszarze spełnienia warunków określonych w przepisach o podatku akcyzowym (art. 107 ustawy o KAS). Zasadnym jest więc ujęcie w katalogu czynności kontrolnych weryfikacji spełnienia warunków prowadzenia działalności w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym, w przypadku składów podatkowych i zarejestrowanych odbiorców. Wynik kontroli może stanowić asumpt do przeprowadzenia urzędowego sprawdzenia w celu weryfikacji dalszego spełniania warunków i środków do sprawnego przeprowadzenia kontroli, o którym mowa w art. 106 pkt 1 lit. b ustawy o KAS.

W § 5 ust. 1 wskazano katalog podmiotów objętych obligatoryjną kontrolą stałą. Katalog ten co do zasady jest tożsamy z postanowieniami § 3 ust. 2 obecnego rozporządzenia.

W projektowanych przepisach (§ 5 ust. 1 pkt 2 w związku z ust. 2 pkt 2) zrezygnowano jednak z wprowadzania obligatoryjnych kontroli stałych w podmiotach wytwarzających alkohol etylowy, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. d projektowanego rozporządzenia, w procesie destylacji lub procesie innym, niż proces destylacji.

W § 5 ust. 2 projektowanego rozporządzenia wskazano katalog podmiotów, w których naczelnik urzędu celno-skarbowego, z uwzględnieniem ryzyka, będzie mógł objąć fakultatywną kontrolą stałą. Katalog ten jest co do zasady tożsamy z postanowieniami obecnie obowiązującego rozporządzenia (§ 3 ust. 3). Do tego katalogu dodano jedynie podmioty wytwarzające alkohol etylowy, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. d projektowanego rozporządzenia (dotychczasowe napoje spirytusowe), w procesie destylacji lub procesie innym, niż proces destylacji, które obecnie podlegają obligatoryjnej kontroli stałej.

Dodanie do katalogu podmiotów podlegających fakultatywnej kontroli stałej podmiotów wytwarzających alkohol etylowy w procesie destylacji lub procesie innym, niż proces destylacji wynika z niskiego ryzyka wystąpienia nieprawidłowości. Alkohol etylowy, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. d projektowanego rozporządzenia, wytwarzany jest w tych podmiotach metodą destylacji lub innymi metodami, niż destylacja, tj. w procesie filtracji (ultrafiltracji) lub wymrażania frakcyjnego, np.: w procesie produkcji piwa bezalkoholowego. Same procesy produkcyjne odbywają się zwykle epizodycznie, jednak w perspektywie będą podlegały szerszemu zastosowaniu, szczególnie w browarnictwie (produkcja piwa bezalkoholowego). Powoduje to, że obecnie nie jest uzasadnionym wykonywanie w takich podmiotach obligatoryjnej kontroli stałej, powodującej po stronie podmiotu obowiązek zapewnienia warunków i środków do jej sprawnego wykonania, w rozumieniu art. 72 ustawy o KAS (np. oddzielnych pomieszczeń i miejsc do przechowywania dokumentacji).

W § 5 ust. 3-5 projektowanego rozporządzenia unormowano zasady wprowadzania kontroli stałych w podmiotach, o których mowa w ust. 2. Objęcie podmiotu kontrolą stałą uzależnione będzie (tak jak obecnie) od ryzyka wystąpienia nieprawidłowości oraz liczby czynności podlegających kontroli. O objęciu i zakończeniu wykonywania kontroli stałej, naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie musiał powiadomić podmiot.

W § 6 uregulowano zakres i sposób wykonywania obrachunku stanu zapasów i obrotu wyrobami akcyzowymi oraz stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy. Przepis ten co do zasady odpowiada postanowieniom § 4 obecnego rozporządzenia. Uwzględniając postanowienia ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy – Prawo celne i zebrane doświadczenia, z kontroli obrachunkowej stanu zapasów i obrotu wyrobami akcyzowymi wyłączono dodatkowo piwo, wino, napoje fermentowane i wyroby pośrednie (§ 6 ust. 2 pkt 1 projektowanego rozporządzenia). Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 20 lit. a ustawy, do ubytków wyrobów akcyzowych nie wlicza się strat powstałych podczas produkcji wyrobów energetycznych, piwa, wina, napojów fermentowanych, wyrobów pośrednich i wyrobów tytoniowych. W przypadku tych wyrobów, wszelkie straty związane z procesem produkcyjnym lub powstałe w związku z ich właściwościami naturalnymi nie podlegają opodatkowaniu akcyzą, o ile podmiot jest w stanie udowodnić ich naturalny charakter (wynikają z właściwości tych wyrobów). Konsekwentnie wyłączenie z kontroli obrachunkowej stanu zapasów i obrotu wyrobami akcyzowymi piwa,

wina, napojów fermentowanych oraz wyrobów pośrednich, nie spowoduje ryzyka wystąpienia nieprawidłowości. Dodatkowo przyczyni się do ograniczenia kontroli przeprowadzanych w podmiotach produkujących te wyroby.

Ponadto, w § 6 ust. 4 i ust. 5 projektowanego rozporządzenia wskazano, że w trakcie wykonywania kontroli obrachunkowej stanu zapasów i obrotu wyrobami akcyzowymi, w przypadku przekroczenia ustalonych norm dopuszczalnych ubytków, należy dokonać porównania przekroczonych ubytków z przedłożoną przez podmiot dokumentacją potwierdzającą naturalny charakter tych ubytków albo, w przypadku alkoholu etylowego, z dokumentacją potwierdzającą zużycie tych wyrobów zgodnie z przeznaczeniem. Wprowadzenie projektowanych przepisów ma na celu realizację postanowień art. 30 ust. 3 i art. 32 ust. 4 pkt 4 ustawy, w zakresie zwolnienia od akcyzy niektórych wyrobów akcyzowych, na etapie wykonywania kontroli.

W § 7 projektu rozporządzenia uregulowano sposób i zakres przeprowadzania kontroli prawidłowości i terminowości wpłat podatku akcyzowego. W stosunku do obecnie obowiązujących postanowień (§ 5 obecnego rozporządzenia), doprecyzowano zakres wykonywanej kontroli w tym obszarze oraz wskazano, że kontrola ta jest wykonywana doraźnie.

W § 8 uregulowano sposób i zakres przeprowadzania kontroli w obszarze skażania alkoholu etylowego środkami skażającymi lub substancjami skażającymi. Jednocześnie na grunt projektowanego rozporządzenia przeniesiono podlegające kontroli postanowienia art. 10 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2352) w zakresie badania środków skażających przed ich zastosowaniem (obowiązek sprawdzenia przez kontrolującego właściwej dokumentacji). Uregulowania dotyczące sposobu kontroli naczyń, w których jest przechowywany alkohol etylowy oraz środki skażające lub substancje skażające, pozostały bez zmian.

W § 9 uregulowano kontrolę wytwarzania, odzyskiwania, oczyszczania i odwadniania alkoholu etylowego, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c. Kontrola ta, co do zasady będzie wykonywana obligatoryjnie, tak jak w stanie obecnym (§ 6 ust. 1 obecnego rozporządzenia), z wyłączeniem przypadków, określonych w ust. 1 projektowanego przepisu. W stosunku do obecnie obowiązującego stanu prawnego, rozszerzono katalog podmiotów, w których ww. czynności związane z produkcją alkoholu etylowego mogą się odbywać bez obecności kontrolującego. Kontroli wytwarzania, odzyskiwania, oczyszczania i odwadniania alkoholu etylowego nie będzie się przeprowadzało w małych gorzelniach, z wyjątkiem pierwszej destylacji (analogicznie jak obecnie w gorzelniach). Ponadto, z uwzględnieniem ryzyka, naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie mógł odstąpić od kontroli wytwarzania, odzyskiwania, oczyszczania i odwadniania alkoholu etylowego w jednostkach naukowych, w których w ciągu roku łączna ilość uzyskanego alkoholu etylowego przekracza 300 dm³ alkoholu etylowego 100% vol. (ust. 2). W takim przypadku naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie zobowiązany do powiadomienia podmiotu o odstąpieniu od wykonania kontroli (ust. 3). Podmiot, nie później niż następnego dnia roboczego, będzie zobowiązany do przekazania naczelnikowi urzędu celno-skarbowego informacji o przebiegu przeprowadzonych czynności (ust. 4). Ponadto w projektowanym przepisie wskazano (ust. 5), że jeżeli podmiot, o którym

mowa w ust. 2, poinformował właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego o planowanym wytwarzaniu, odzyskiwaniu, oczyszczaniu lub odwadnianiu alkoholu etylowego, a kontrolujący nie przybył do podmiotu we wskazanym w powiadomieniu terminie, podmiot dokonuje wytwarzania, odzyskiwania, oczyszczania lub odwadniania alkoholu etylowego bez obecności kontrolującego.

W § 10 projektowanego rozporządzenia uregulowano wykonywanie kontroli w obszarze magazynowania, wydania z magazynu i zużycia alkoholu etylowego. Co do zasady projektowana regulacja odpowiada obecnie obowiązującym przepisom prawa (§ 8 rozporządzenia). W projektowanych przepisach wyłączono wprost obowiązek wykonywania kontroli obligatoryjnej w podmiotach magazynujących, wydających z magazynu i zużywających alkohol etylowy skażony krajowymi środkami skażającymi oraz unijnymi substancjami skażającymi, bez względu na miejsce ich skażenia (obecnie wyłączenie obejmuje alkohol etylowy skażony w obecności kontrolującego - § 8 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia). Powoduje to również, że kontrolą nie będzie objęty alkohol etylowy skażony mieszaniną alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) i benzoesanu denatonium lub mieszaniną alkoholu tert-butyłowego i benzoesanu denatonium, lub alkoholem izopropylowym, zawarty w wyrobach nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi bez względu na ich kod CN.

Wykonywanie kontroli alkoholu etylowego skażonego w obszarze magazynowania, wydania z magazynu i zużycia będzie ograniczona jedynie do obowiązku informacyjnego, o którym mowa w § 23 projektowanego rozporządzenia.

Obligatoryjna kontrola magazynowania, wydania z magazynu i zużycia alkoholu etylowego alkoholu etylowego w stanie nieskażonym, nie będzie wykonywana (tak jak obecnie) w stosunku do podmiotów leczniczych i aptek używających alkoholu etylowego do celów medycznych, podmiotów używających alkoholu etylowego wyłącznie jako próbki do analiz, do niezbędnych prób produkcyjnych lub do celów naukowych oraz podmiotów używających alkohol etylowy wyłącznie do badań naukowych – pod warunkiem, że użycie w ciągu roku nie przekracza ilości 3000 dm³ alkoholu etylowego 100% vol. w stanie nieskażonym. Projektowaną regulacją nie będą również objęte podmioty zużywające alkohol etylowy w ilościach nieprzekraczających w ciągu roku 1000 dm³ alkoholu etylowego 100% vol. w stanie nieskażonym oraz małe gorzelnie objęte systemem wiarygodnego pomiaru.

W stosunku do obecnego stanu prawnego, wprowadzono możliwość odstąpienia przez naczelnika urzędu celno-skarbowego od wykonania kontroli obligatoryjnej w stosunku do ww. podmiotów, w przypadku przekroczenia dopuszczalnych limitów zużycia (§ 10 ust. 4-5 projektu rozporządzenia). Naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie mógł odstąpić od magazynowania alkoholu etylowego w magazynie lub naczyniach na które nałożono zamknięcia urzędowe albo od wydawania lub zużycia tego wyrobu w obecności kontrolującego, biorąc pod uwagę ryzyko. O podjętej decyzji naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie zobowiązany powiadomić podmiot, wskazując ilość alkoholu etylowego oraz okres czasu, w którym ten alkohol ma być zużyty. Naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie mógł również cofnąć przyznane uprawnienie, jeżeli wystąpią nieprawidłowości w jego wykorzystaniu. O cofnięciu uprawnienia podmiot zostanie poinformowany odrębnym pismem.

Podmiot, któremu naczelnik urzędu celno-skarbowego przyznał uprawnienie do użycia alkoholu etylowego w ramach wykonywanej działalności w ilości większej, niż wynikająca z limitów, zobowiązany będzie do przekazania temu organowi KAS informacji o przebiegu przeprowadzonych czynności, nie później niż następnego dnia roboczego po ich wykonaniu.

Kontrola wydania i zużycia alkoholu etylowego w stanie nieskażonym z magazynu, w przypadku zwiększenia limitu alkoholu etylowego, wykonywana będzie doraźnie na podstawie przekazywanych przez podmiot informacji, o których mowa w § 24 projektowanego rozporządzenia. Ponadto, tak jak obecnie, wydanie i zużycie alkoholu etylowego w stanie nieskażonym będzie się odbywało bez obecności kontrolującego, jeżeli zamknięcia urzędowe uniemożliwiają dostęp do tego wyrobu. Nadto, jeżeli podmiot poinformuje właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego o planowanym wydaniu i zużyciu alkoholu etylowego, a kontrolujący nie przybędzie do podmiotu we wskazanym w powiadomieniu terminie, podmiot będzie mógł dokonać wydania i zużycia bez obecności kontrolującego.

W § 11-14 projektowanego rozporządzenia uregulowano zakres i sposób wykonywania kontroli w gorzelniach. Projektowane przepisy odpowiadają obecnym regulacjom prawnym, zawartym w § 9-12 obecnego rozporządzenia. W projektowanych regulacjach w zakresie wykonywania kontroli w gorzelniach zrezygnowano z postanowień odsyłających (obecny § 14 rozporządzenia), do odpowiedniego stosowania przepisów w zakresie skażania alkoholu etylowego dokonywanego w gorzelniach. Stosownie do art. 93 ust. 2 ustawy skażanie, jest produkcją alkoholu etylowego w rozumieniu ustawy, które na mocy art. 47 ust. 1 może się odbywać jedynie w składzie podatkowym. Konsekwentnie w przypadku skażania alkoholu etylowego w gorzelnii należy stosować przepisy ogólne (tu § 8 i 23 projektowanego rozporządzenia). Tym samym pozostawienie w projektowanym rozporządzeniu przepisu odwołującego się do innych postanowień tego rozporządzenia jest zbędne.

W § 15-19 projektowanego rozporządzenia uregulowano zakres i sposób wykonywania kontroli w małych gorzelniach. Projektowane przepisy mają na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych w stosunku do podmiotów produkujących alkohol etylowy w trybie art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy, tj. w ilości mniej niż 10 hektolitrów w ciągu roku kalendarzowego. Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów prawa, kontrola wykonywana w małych gorzelniach odpowiadała swoim zakresem i sposobem kontroli w podmiotach przemysłowo produkujących alkohol etylowy (gorzelniach). Tym samym, przewidziana w art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy forma działalności poddawana była restrykcjom administracyjnym niewspółmiernym do zakresu produkcji oraz ryzyka wystąpienia nieprawidłowości. Projektowane rozwiązania wychodzą więc naprzeciw małej przedsiębiorczości, głównie w zakresie rozwoju lokalnej produkcji napojów alkoholowych.

Postanowienia § 15 i § 16 regulują sposób rozpoczęcia produkcji alkoholu etylowego w małej gorzelnii. Rozpoczęcie produkcji alkoholu etylowego w małej gorzelnii nastąpi w momencie rozpoczęcia destylacji alkoholu etylowego. Oznacza to, że (w przeciwieństwie do gorzelni) podmiot prowadzący tę formę działalności, zgodnie z jego definicją zawartą w § 2 pkt 4 projektu rozporządzenia, będzie mógł destylować alkohol etylowy nie tylko z zacieru, ale również z nastawu wyrobów winiarskich. Pierwsza destylacja alkoholu etylowego,

stosownie do projektowanych przepisów, będzie się odbywała w obecności kontrolującego, do obowiązków którego będzie należało sprawdzenie szczelności instalacji służącej do destylacji alkoholu etylowego, urządzeń, licznika objętości, rurociągów i zbiornika lub naczyń do magazynowania. Ponadto, podczas pierwszej destylacji nastąpi ustalenie zawartości alkoholu etylowego w temperaturze 20°C produkowanego przez małą gorzelnię.

W zależności od możliwości technicznych podmiotu prowadzącego małą gorzelnię, produkcja alkoholu etylowego będzie się mogła odbywać w systemie wiarygodnego pomiaru albo systemie zabezpieczonego magazynu (§ 17 i § 18 projektowanego rozporządzenia).

System zabezpieczonego magazynu, jest tożsamy z zasadami sprawowania kontroli nad produkcją alkoholu etylowego w gorzelni z tą różnicą, że określanie ilości wyprodukowanego alkoholu etylowego ustalane na podstawie urządzenia pomiarowego nie będzie musiało nastąpić w okresie dobowym. System ten polega na nałożeniu zamknięć urzędowych na urządzenia destylacyjne i magazynowe alkoholu etylowego w celu uniemożliwienia dostępu do alkoholu etylowego i jego par, określaniu ilości wyprodukowanego alkoholu etylowego na podstawie urządzenia pomiarowego oraz wydawaniu alkoholu etylowego z magazynu w obecności kontrolującego.

System wiarygodnego pomiaru opiera się na precyzyjnym pomiarze ilości destylowanego alkoholu etylowego za pomocą podlegającego prawnej kontroli metrologicznej (legalizowanego) licznika objętości. Warunkiem koniecznym jest też zabezpieczenie szczelnej aparatury destylacyjnej zamknięciami urzędowymi, w sposób uniemożliwiający dostęp do alkoholu etylowego i jego par, przed określeniem ilości wyprodukowanego alkoholu etylowego (do zintegrowanego z aparaturą licznika objętości). W tym systemie nie ma konieczności wydawania alkoholu z magazynu w obecności kontrolującego. W przypadku systemu wiarygodnego pomiaru, określenie ilości wyprodukowanego alkoholu etylowego odbywa się zatem na podstawie wskazań podlegającego prawnej kontroli metrologicznej licznika objętości, który zabezpiecza się przed odłączeniem od instalacji służącej do destylacji alkoholu etylowego za pomocą zamknięć urzędowych. W przypadku stosowania systemu wiarygodnego pomiaru, dokonuje się również odrębnego ustalenia ilości wyprodukowanego alkoholu etylowego w dm³ 100% vol. po zakończeniu destylacji. Czynność ta będzie się jednak odbywała co do zasady bez obecności przedstawiciela organu podatkowego.

W małej gorzelni, będzie można również przeprowadzać powtórna destylację alkoholu etylowego w celu osiągnięcia pożądanej mocy rzeczywistej (§ 19 projektowanego rozporządzenia). Co do zasady powtórna destylacja alkoholu etylowego będzie przeprowadzana w obecności kontrolującego. Nie mniej w celu nieblokowania prowadzonej działalności w małej gorzelni objętej systemem wiarygodnego pomiaru, jeżeli podmiot poinformuje właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego o planowanej powtórnej destylacji, a kontrolujący nie przybędzie do podmiotu we wskazanym w powiadomieniu terminie, powtórnej destylacji alkoholu etylowego będzie można dokonać bez obecności kontrolującego. Ponadto, uwzględniając ryzyko, naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie mógł w terminie wcześniejszym powiadomić podmiot o możliwości wykonania powtórnej destylacji alkoholu etylowego w małej gorzelni objętej systemem wiarygodnego pomiaru, bez obecności kontrolującego. W obu wskazanych przypadkach, po przeprowadzeniu czynności

powtórnej destylacji podmiot prowadzący małą gorzelnię będzie zobowiązany do przekazania naczelnikowi urzędu celno-skarbowego informacji o przebiegu przeprowadzonych czynności powtórnej destylacji, nie później niż następnego dnia roboczego po ich wykonaniu.

Przewidziane wyżej ułatwienia w prowadzeniu powtórnej destylacji w małej gorzelni nie dotyczą systemu zabezpieczonego magazynu, ze względu na konieczność zdjęcia i powtórnego nałożenia zamknięć urzędowych na pomieszczenia, w których znajduje się aparatura destylacyjna. W przypadku powtórnej destylacji alkoholu etylowego w małej gorzelni objętej systemem zabezpieczonego magazynu kontrola czynności powtórnej destylacji będzie więc wykonywana obligatoryjnie.

W § 20 uregulowano sposób i zakres kontroli wykonywanej w przypadku zdjęcia, kasowania i niszczenia znaków akcyzy. Projektowana regulacja odnosi się do sytuacji wskazanej w § 15 obecnego rozporządzenia. W stosunku do obecnie obowiązujących postanowień (w § 20 ust. 2 projektu rozporządzenia) ograniczono możliwość fakultatywnego wykonania kontroli do przypadku związanego ze zdjęciem znaków akcyzy. Wyłączono możliwość odstąpienia od obecności kontrolującego przy niszczeniu i kasowaniu znaków akcyzy naniesionych na wyroby, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. b (dotychczasowe wyroby winiarskie).

Powodem zmiany regulacji są postanowienia art. 123 ust. 3 pkt 2 oraz art. 124 ustawy. Jak wynika z art. 123 ust. 3 pkt 2 ustawy, zdjęte znaki akcyzy niszczone są pod nadzorem właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego. Przedmiotowy przepis prawa jednoznacznie wskazuje na konieczność wykonania obligatoryjnej kontroli w zakresie niszczenia zdjętych znaków akcyzy. Tym samym naczelnik urzędu celno-skarbowego nie może odstąpić od jej wykonania. Kolejno, zgodnie z art. 124 ustawy, minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić obowiązek kasowania nanoszonych na opakowania jednostkowe wyrobów akcyzowych lub na wyroby akcyzowe znaków akcyzy w celu uniemożliwienia ich powtórnego wykorzystania, określając również szczegółowe warunki, sposób i tryb kasowania znaków akcyzy, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia bezpieczeństwa systemu znaków akcyzy. Dotychczas z przyznanego uprawnienia do wydania rozporządzenia nie skorzystano, jednak w powołanym przepisie wyraźnie wskazano na kompetencje do określenia szczegółowych warunków, sposobu i trybu kasowania znaków akcyzy w wydanym akcie normatywnym. Konsekwentnie w projektowanym rozporządzeniu (§ 20 ust. 2) nie ma podstaw do doprecyzowywania możliwości wykonania kontroli kasowania znaków akcyzy w sposób fakultatywny.

Ponadto, § 20 ust. 2 projektowanego rozporządzenia, doprecyzowano w zakresie informacyjnym, tj. w zakresie nałożenia na naczelnika urzędu celno-skarbowego obowiązku poinformowania podmiotu o odstąpieniu od obecności kontrolującego podczas wykonywania czynności zdjęcia znaków akcyzy oraz o zobowiązanie podmiotu do przekazania naczelnikowi urzędu celno-skarbowego informacji o przebiegu przeprowadzonych czynności, nie później niż następnego dnia roboczego po ich wykonaniu.

W rozdziale 3 określono tryb przekazywania oraz zakres informacji o terminach czynności podlegających kontroli.

W § 21 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez podmiot właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego w przypadku ustalania rzeczywistego stanu zapasów wyrobów akcyzowych. Projektowana regulacja odpowiada postanowieniom § 16 dotychczasowego rozporządzenia. W projektowanej regulacji rozszerzono krąg podmiotów zobowiązanych do przekazywania informacji w związku z objęciem kontrolą wyrobów akcyzowych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 projektu rozporządzenia, tj. wymienionych w załączniku nr 2 do ustawy, opodatkowanych zerową stawką akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, jeżeli są przemieszczane poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy do zużywającego podmiotu gospodarczego.

W § 22 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez podmiot właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego w przypadku wytwarzania, odzyskiwania, oczyszczania i odwadniania alkoholu etylowego, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. d oraz alkoholu etylowego, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c, w przypadku jego wytwarzania w procesie destylacji lub procesie innym, niż proces destylacji (§ 22 ust. 2 projektowanego rozporządzenia). Projektowana regulacja odpowiada postanowieniom § 17 dotychczasowego rozporządzenia w zakresie obowiązku informacyjnego odnośnie wytwarzania, odzyskiwania, oczyszczania i odwadniania alkoholu etylowego, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c projektowanego rozporządzenia.

W projektowanej regulacji rozszerzono krąg podmiotów zobowiązanych do przekazywania informacji w zakresie produkcji alkoholu etylowego, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. d (dotychczasowe napoje spirytusowe § 1 pkt 1 lit. a tiret czwarte dotychczasowego rozporządzenia) w związku z wyłączeniem podmiotów produkujących ten alkohol etylowy w procesie destylacji lub procesie innym, niż proces destylacji z obowiązku wprowadzenia przez naczelnika urzędu celno-skarbowego obligatoryjnej kontroli stałej (§ 5 ust. 2 pkt 2 projektu rozporządzenia).

Obowiązek informacyjny wynikający z projektowanego przepisu (tak jak obecnie) nie będzie obejmował gorzelni oraz nowej instytucji, tj. małej gorzelni.

W § 23 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez podmiot skażający alkohol etylowy. Projektowana regulacja odpowiada obecnym zapisom § 18 rozporządzenia.

W § 24 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez podmiot wydający z magazynu lub zużywający alkohol etylowy, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c. Projektowana regulacja odpowiada obecnym zapisom § 19 rozporządzenia z uwzględnieniem zmian wynikających z nowego zdefiniowania wyrobu akcyzowego podlegającego kontroli (alkohol etylowy określony w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c projektowanego rozporządzenia).

W § 25 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez gorzelnię przed rozpoczęciem procesu produkcji alkoholu etylowego. Projektowana regulacja odpowiada obecnym zapisom § 20 rozporządzenia.

W § 26 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez gorzelnię w przypadku wystąpienia nieprawidłowości w trakcie procesu

produkcji alkoholu etylowego. Projektowana regulacja odpowiada obecnym zapisom § 13 rozporządzenia. W stosunku do obecnie obowiązujących rozwiązań zrezygnowano z obowiązku odnotowywania przez prowadzącego gorzelnię wystąpienia usterek w księdze kontroli produkcji i rozchodu alkoholu etylowego (§ 13 ust. 3 rozporządzenia), związane jest to z trwającymi pracami nad zmianą przepisów odnośnie dokumentacji prowadzonej przez podmioty w ramach ustawy, w tym odstąpieniu od obowiązku prowadzenia księgi kontroli produkcji i rozchodu alkoholu etylowego. W związku z tym w projektowanym § 26 ust. 2 wprowadzono jedynie obowiązek sporządzania protokołu z wykonanej kontroli, w którym będą się znajdowały stosowne co do okoliczności informacje.

W § 27 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania informacji oraz obowiązek informacyjny, nałożony na małą gorzelnię w przypadku rozpoczęcia produkcji lub powtórnej destylacji alkoholu etylowego, a także w przypadku wystąpienia nieprawidłowości w trakcie procesu produkcji alkoholu etylowego. Jest to nowa regulacja, związana z wprowadzeniem ułatwień dla małych producentów w zakresie produkcji alkoholu etylowego w małej gorzelni i uwzględniająca specyfikę produkcji alkoholu etylowego (§ 15 i § 16 projektowanego rozporządzenia).

W § 28 i § 29 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez podmioty produkujące piwo lub wyroby zawierające mieszaninę piwa z napojami bezalkoholowymi. Projektowana regulacja odpowiada obecnym zapisom § 21 i § 22 rozporządzenia.

W § 30 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez podmiot produkujący wyroby, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. b. Projektowana regulacja odpowiada obecnym zapisom § 23 rozporządzenia z uwzględnieniem zmian wynikających z nowego zdefiniowania wyrobu akcyzowego podlegającego kontroli (wyroby, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. b projektowanego rozporządzenia).

W § 31 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez podmioty produkujące wyroby akcyzowe, o której mowa w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy. Projektowana regulacja odpowiada obecnym zapisom § 24 rozporządzenia, z tym że pominięto w projektowanym przepisie dookreślenie „win uzyskanych z winogron pochodzących z upraw własnych”, w celu niedublowania postanowień ww. przepisu ustawy. Zmiana ma jedynie charakter redakcyjny.

W § 32 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez podmiot produkujący wyroby tytoniowe, płyn do papierosów elektronicznych lub wyroby nowatorskie. Projektowana regulacja odpowiada obecnym zapisom § 25 rozporządzenia.

W § 33 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez podmiot produkujący wyroby energetyczne. Projektowana regulacja odpowiada obecnym zapisom § 26 rozporządzenia.

W § 34 i § 35 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez podmiot zobowiązany do oznaczania wyrobów znakami akcyzy oraz

podmiot zdejmujący niszczący lub kasujący znaki akcyzy. Projektowana regulacja odpowiada obecnym zapisom § 27 i § 28 rozporządzenia.

W § 36 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez podmiot do właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego w przypadku niszczenia wyrobów akcyzowych. Regulacje te co do zasady odpowiadają postanowieniom § 31 obecnego rozporządzenia z tym, że ze względu na postanowienia art. 32 ust. 6d oraz art. 83a ust. 2 pkt 2 ustawy, uzależniające przyznanie ulgi podatkowej (zwolnienia od akcyzy) od obecności przedstawiciela naczelnika urzędu celno-skarbowego podczas niszczenia:

- 1) znajdujących się w procedurze zawieszenia poboru akcyzy wyrobów akcyzowych, które stały się nieprzydatne do spożycia, dalszego przerobu lub zużycia;
- 2) reklamowanych wyrobów akcyzowych z zapłaconą akcyzą

- rozszerzono katalog wyrobów akcyzowych objętych obowiązkiem informacyjnym, o wyroby wskazane w przepisach o podatku akcyzowym, podczas niszczenia których przepisy te wymagają obecności przedstawiciela naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Projektowana zmiana jakkolwiek wprowadza na podmioty obowiązek informowania o zamiarze niszczenia kolejnych wyrobów akcyzowych, w tym wskazania miejsca niszczenia (jeżeli podmiot zamierza dokonać zniszczenia wyrobów akcyzowych poza składem podatkowym), to w istocie wychodzi naprzeciw oczekiwaniom podmiotów wykonujących te czynności. Wskazane wyżej przepisy o podatku akcyzowym uzależniają przyznanie ulgi podatkowej od obecności przedstawiciela organu, jeżeli czynności podlegające kontroli odbywają się poza składem podatkowym. Informacje o terminie, ilości oraz miejscu niszczenia wyrobów akcyzowych gromadził na etapie postępowania w sprawie udzielenia zgody na niszczenie właściwy naczelnik urzędu skarbowego i przekazywał je do organu KAS (naczelnika urzędu celno-skarbowego) nadzorującego niszczenie. W praktyce, w skutek nieprzewidzianych okoliczności (np. awaria instalacji) podmioty nie były w stanie dochować terminów niszczenia wskazanych naczelnikowi urzędu skarbowego, co narażało je na utratę ulgi podatkowej. Wprowadzenie projektowanej regulacji, tj. obowiązku powiadamiania o miejscu i terminie niszczenia wyrobów poza składem podatkowych bezpośrednio naczelnika urzędu celno-skarbowego uprości znacząco procedurę niszczenia, a także przyczyni się do bardziej elastycznego wykonywania tej czynności przez podmioty, w sposób nie powodujący utraty przyznanej ulgi podatkowej.

W § 37 projektowanego rozporządzenia określono tryb przekazywania i zakres informacji przekazywanych przez podmiot do właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego w przypadku planowanej wysyłki wyrobów akcyzowych oraz planowanego przyjęcia wyrobów akcyzowych. Regulacja ta odpowiada postanowieniom § 30 obecnego rozporządzenia. W stosunku do obecnie obowiązujących przepisów prawa katalog wyrobów akcyzowych, podlegających obowiązkowi informacyjnemu w związku z planowaną wysyłką lub planowanym przyjęciem przez podmiot został rozszerzony o wyroby akcyzowe wymienione w załączniku nr 2 do ustawy, opodatkowane zerową stawką akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, jeżeli są przemieszczane poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy do zużywającego podmiotu gospodarczego, wyroby akcyzowe określone w poz. 24a, 24b i 25

załącznika nr 2 do ustawy oraz preparaty smarowe, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 11 lit. c tej ustawy. Jednakże przedmiotowy obowiązek informacyjny nie będzie dotyczył przypadków określonych w § 40 ust. 7 i § 42 ust. 6 projektowanego rozporządzenia. Nie będzie więc dotyczył wyrobów akcyzowych przemieszczanych z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy na podstawie e-AD albo dokumentu zastępującego e-AD (tak jak obecnie), albo przemieszczanych poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy na podstawie e-DD lub dokumentu zastępującego e-DD.

W rozdziale 4 określono tryb niszczenia wyrobów akcyzowych objętych kontrolą.

W § 38 uregulowano zasady kontroli niszczenia przez podmiot wyrobów akcyzowych. Regulacje te odpowiadają postanowieniom § 31 obecnego rozporządzenia.

Ponadto w projektowanych przepisach (§ 38 ust. 3) przewidziano możliwość odstąpienia od obecności kontrolującego przy czynności niszczenia niektórych wyrobów akcyzowych, objętych obligatoryjną kontrolą (§ 31 ust. 1 obecnego rozporządzenia – kontrola obligatoryjna bez możliwości odstąpienia). Naczelnik urzędu celno-skarbowego uwzględniając ryzyko może odstąpić od obecności kontrolującego przy niszczeniu tych wyrobów akcyzowych. O odstąpieniu od obecności kontrolującego przy niszczeniu wyrobów akcyzowych powiadamia się podmiot. Podmiot będzie zobowiązany do przekazania naczelnikowi urzędu celno-skarbowego informacji o przebiegu przeprowadzonych czynności niszczenia, nie później niż następnego dnia roboczego po ich wykonaniu.

W rozdziale 5 określono szczegółowe sposoby i warunki przyjmowania, magazynowania, wydawania i przewożenia wyrobów akcyzowych.

W § 39 uregulowano zasady magazynowania wyrobów akcyzowych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1-3 i 5. Projektowany przepis co do zasady odpowiada regulacji zawartej w § 32 obecnego rozporządzenia. Odniesiono się również do postanowień art. 47 ust. 3 i 3a ustawy, zgodnie z którymi w składzie podatkowym wyroby akcyzowe objęte procedurą zawieszenia poboru akcyzy mogą być magazynowane w jednym pomieszczeniu z innymi wyrobami, pod warunkiem że wyroby akcyzowe objęte procedurą zawieszenia poboru akcyzy będą magazynowane oddzielnie, a miejsce ich magazynowania będzie wskazane w ewidencji wyrobów akcyzowych prowadzonej przez podmiot prowadzący skład podatkowy. Dodatkowo, w składzie podatkowym mogą być magazynowane wyroby akcyzowe nieobjęte procedurą zawieszenia poboru akcyzy oraz wyroby niebędące wyrobami akcyzowymi, pod warunkiem że zostaną spełnione są warunki określone w ust. 3, a sposób magazynowania będzie pozwalał na określenie ilości wyrobów akcyzowych nieobjętych procedurą zawieszenia poboru akcyzy i wyrobów niebędących wyrobami akcyzowymi. Przyjęte rozwiązanie (odniesienie się do postanowień art. 47 ust. 3 i 3a) ma na celu wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych obecnego § 32 rozporządzenia w obszarze możliwości składowania w składzie podatkowym wyrobów innych, niż wyroby akcyzowe, względnie wyrobów akcyzowych nieobjętych procedurą zawieszenia poboru akcyzy.

W § 40 uregulowano zasady wykonywania kontroli wysyłki wyrobów akcyzowych. Projektowana regulacja odpowiada postanowieniom § 33 obecnego rozporządzenia z tym, że w projektowanych przepisach ograniczono katalog wyrobów objętych obligatoryjną

kontrolą wysyłki. Dotyczy to alkoholu etylowego, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. d (wódek) przemieszczanych w opakowaniach jednostkowych. Analiza doraźnego trybu kontroli realizowanego obecnie na podstawie art. 31zj ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych wykazała zasadność zastosowania kontroli doraźnej. Ponadto, w przypadku wyrobów objętych kontrolą obligatoryjną wysyłki (z wyjątkiem alkoholu etylowego nieskażonego), wprowadzono możliwość odstąpienia przez naczelnika urzędu celno-skarbowego od wykonania tej kontroli z uwzględnieniem ryzyka. Naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie mógł odstąpić od wykonania obligatoryjnej kontroli wysyłki w przypadku:

- 1) jeżeli podmiot został upoważniony do nakładania zamknięć urzędowych;
- 2) objęcia podmiotu kontrolą stałą.

Powyższe związane jest z koniecznością nałożenia zamknięć urzędowych na wysyłane wyroby akcyzowe, zgodnie z § 40 ust. 4 projektu rozporządzenia. Jeżeli podmiot został upoważniony do nakładania zamknięć urzędowych, to sam je nałoży na wysyłane wyroby. W przypadku wykonywania kontroli stałej, kontrolujący nałoży na wysyłane wyroby jedynie zamknięcia urzędowe, bez wykonania kontroli wysyłki. O odstąpieniu od obecności kontrolującego przy wysyłce wyrobów akcyzowych naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie zobowiązany powiadomić podmiot. W takim przypadku, podmiot przekaze naczelnikowi urzędu celno-skarbowego informację o przebiegu przeprowadzonych czynności, nie później niż następnego dnia roboczego po jej wykonaniu.

Ponad powyższe w § 40 ust. 7 pkt 1 lit. b projektu rozporządzenia wskazano, że w przypadku wysyłki wyrobów akcyzowych innych, niż objętych kontrolą obligatoryjną, podmiot nie będzie zobowiązany do przesyłania informacji o wysyłce, jeżeli wyroby te będą przemieszczane poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy na podstawie e-DD albo dokumentu zastępującego e-DD. W takim przypadku kontrola wysyłki wyrobów akcyzowych będzie się odbywała na podstawie automatycznej analizy ryzyka w krajowym systemie teleinformatycznym służący do obsługi przemieszczania wyrobów akcyzowych, tj. poza postanowieniami niniejszego projektu rozporządzenia. Wprowadzenie tej regulacji, w związku z przypadkiem określonym w § 46 projektu rozporządzenia, nie zmienia zakresu obowiązków informacyjnych nałożonych na podmioty wysyłające wyroby akcyzowe na papierowym dokumencie dostawy, w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów prawa (§ 33 obecnego rozporządzenia). Podmioty te, w przypadku przemieszczania na terytorium kraju poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy wyrobów akcyzowych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 i 3, objętych zwolnieniem od podatku akcyzowego ze względu na ich przeznaczenie na papierowym dokumencie dostawy, do dnia upływu terminu, określonego w art. 3a ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy – Prawo celne, tj. do dnia 31 stycznia 2022 r., zobowiązane będą do przekazywania właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego informacji o zamiarze dokonania wysyłki, stosownie do § 37 ust. 1 projektowanego rozporządzenia oraz będą podlegały kontroli w przypadkach uregulowanych w § 40.

W § 41 uregulowano zasady informowania właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego o nieprawidłowościach występujących w trakcie przemieszczania wyrobów akcyzowych.

Projektowana regulacja odpowiada postanowieniom § 34 obecnego rozporządzenia. Zawiera też korekty redakcyjne, dostosowujące w zakresie terminologii używanej w projektowanym rozporządzeniu.

Ponadto, w § 41 ust. 3 projektowanego rozporządzenia uregulowano sposób wykonywania kontroli w przypadku zmiany środka transportu wyrobów akcyzowych przemieszczanych poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy (na dokumentach e-DD lub dokumentach zastępujących e-DD). Kontrola w takich przypadkach będzie wykonywana zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 46w ust. 2 ustawy. Wprowadzenie tej regulacji wynika ze zmiany delegacji ustawowej zawartej w art. 46w ust. 2 ustawy, dokonanej ustawą z dnia o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, która wejdzie w życie w dniu 1 lutego 2021 r.

W § 42 uregulowano zasady wykonywania kontroli przyjęcia wyrobów akcyzowych. Projektowana regulacja odpowiada postanowieniom § 35 obecnego rozporządzenia z tym, że w projektowanych przepisach ograniczono katalog wyrobów objętych obligatoryjną kontrolą przyjęcia przesyłki zawierającej wyroby akcyzowe. Dotyczy to alkoholu etylowego, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c, skażonego substancjami skażającymi, o których mowa w § 2 pkt 8 lit. a. Ponadto, w przypadku wyrobów objętych kontrolą obligatoryjną przyjęcia przesyłki (z wyjątkiem alkoholu etylowego nieskażonego), wprowadzono możliwość odstąpienia przez naczelnika urzędu celno-skarbowego od wykonania tej kontroli z uwzględnieniem ryzyka. Naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie mógł odstąpić od wykonania obligatoryjnej kontroli przyjęcia w przypadku:

- 1) podmiotów upoważniony do zdejmowania zamknięć urzędowych;
- 2) objęcia podmiotu kontrolą stałą.

Powyższe związane jest z koniecznością sprawdzenia zgodności nałożonych zamknięć urzędowych na wysyłane wyroby akcyzowe. Jeżeli podmiot został upoważniony do zdejmowania zamknięć urzędowych, to sam dokona zdjęcia tych zamknięć z przyjmowanej przesyłki. W przypadku wykonywania kontroli stałej, kontrolujący zdejmie z przyjmowanych wyrobów zamknięcia urzędowe, odstępując od pozostałych czynności kontrolnych. O odstąpieniu od obecności kontrolującego przy przyjęciu wyrobów akcyzowych naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie zobowiązany powiadomić podmiot. W takim przypadku, podmiot przekaze naczelnikowi urzędu celno-skarbowego informację o przebiegu przeprowadzonych czynności, nie później niż następnego dnia roboczego po jej wykonaniu.

Ponad powyższe w § 42 ust. 6 pkt 2 projektu rozporządzenia wskazano, że w przypadku przyjęcia wyrobów akcyzowych, podmiot nie będzie zobowiązany do przesyłania informacji o przyjęciu przesyłki, jeżeli wyroby te będą przemieszczane poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy na podstawie e-DD albo dokumentu zastępującego e-DD. W takim przypadku kontrola przyjęcia wyrobów akcyzowych będzie się odbywała na podstawie automatycznej analizy ryzyka w krajowym systemie teleinformatycznym służącym do obsługi przemieszczania wyrobów akcyzowych, tj. poza postanowieniami niniejszego projektu rozporządzenia. Wprowadzenie tej regulacji, poza przypadkiem określonym w § 46 projektu rozporządzenia, nie zmienia zakresu obowiązków informacyjnych nałożonych na podmioty przyjmujące wyroby akcyzowe na papierowym dokumencie dostawy, w stosunku do obecnie

obowiązujących przepisów prawa (§ 35 obecnego rozporządzenia). Podmioty te, w przypadku przemieszczania na terytorium kraju poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy wyrobów akcyzowych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 i 3, objętych zwolnieniem od podatku akcyzowego ze względu na ich przeznaczenie na papierowym dokumencie dostawy, do dnia upływu terminu, określonego w art. 3a ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy – Prawo celne, tj. do dnia 31 stycznia 2022 r., zobowiązane będą do przekazywania właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego informacji o zamiarze dokonania przyjęcia przesyłki, stosownie do § 37 ust. 2 projektowanego rozporządzenia oraz będą podlegały kontroli w przypadkach uregulowanych w § 42.

W § 43 uregulowano zasady powiadamiania i wykonywania kontroli w podmiocie, który przyjmuje, magazynuje lub wydaje alkohol etylowy skażony, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 6. Przedmiotowa regulacja odpowiada postanowieniom § 35a dotychczasowego rozporządzenia. W projektowanym § 43 ust. 1 dokonano jedynie nieznacznych korekt redakcyjnych, wpływających na czytelność normy prawnej, bez zmiany zakresu wykonywanej kontroli oraz nałożonych na podmiot obowiązków.

W § 44 projektowanego rozporządzenia określono zakres wykonywania kontroli w przypadku przyjęcia lub wydania przesyłki wyrobów akcyzowych przemieszczanych rurociągiem. Projektowany przepis odpowiada postanowieniom § 36 ust. 1 obecnego rozporządzenia.

W rozdziale 6 określono przepisy przejściowe związane z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia.

W § 45 projektowanego rozporządzenia wskazano, że do kontroli rozpoczętych przed dniem wejścia w życie tego aktu normatywnego mają zastosowanie przepisy dotychczasowe. Reguła ta nie dotyczy kontroli stałych wykonywanych w podmiotach na podstawie § 3 ust. 2 i 3 dotychczasowego rozporządzenia w związku z wprowadzonym w § 5 ust. 5 projektowanego rozporządzenia obowiązku zawiadamiania podmiot przed dniem odstąpienia od tej formy kontroli.

W § 46 projektowanego rozporządzenia uregulowano zasady wykonywania kontroli oraz nałożone obowiązki informacyjne, w przypadku wysyłki lub przyjęcia przez podmiot przemieszczanych na terytorium kraju na podstawie papierowego dokumentu dostawy poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy wyrobów akcyzowych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 projektu rozporządzenia, tj. wyrobów akcyzowych wymienionych w załączniku nr 2 do ustawy, opodatkowanych zerową stawką akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, jeżeli są przemieszczane poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy do zużywającego podmiotu gospodarczego, z wyłączeniem wyrobów przeznaczonych do sprzedaży detalicznej w opakowaniach jednostkowych o pojemności do 5 litrów lub wadze do 5 kilogramów.

Przedmiotowe wyroby akcyzowe są nową kategorią wyrobów objętych postanowieniami projektowanego rozporządzenia w związku z koniecznością ograniczenia ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w ich opodatkowaniu, ze względu na możliwość ich użycia jako paliwa silnikowe. Uwzględniając jednak dążenie do maksymalnego zmniejszenia zakresu obciążeń administracyjnych, nakładanych na podmioty w projektowanym przepisie prawa, wyłączono obowiązki informacyjne nałożone na podmioty oraz zakres wykonywania kontroli w stosunku

do tych wyrobów. Zgodnie z projektowanym przepisem, od dnia wejścia w życie rozporządzenia, do upływu okresu, o którym mowa w art. 3a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy – Prawo celne, tj. do dnia 31 stycznia 2022 r., w przypadku wysyłki lub przyjęcia przesyłki zawierającej przedmiotowe wyroby akcyzowe na papierowym dokumencie dostawy, podmiot nie będzie podlegał obowiązkowi informacyjnym, o których mowa w § 37 oraz kontroli wysyłki i przyjęcia przesyłki zgodnie z § 40 i § 42 projektowanego rozporządzenia. Oznacza to, że podmiot wysyłający lub przyjmujący te wyroby akcyzowe nie będzie zobowiązany do przekazywania właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego informacji, o których mowa w § 37 projektowanego rozporządzenia. Jednocześnie naczelnik urzędu celno-skarbowego nie będzie zobowiązany do przeprowadzenia kontroli wysyłki i przyjęcia tych wyrobów akcyzowych.

Powyższe wyłączenie nie znajdzie zastosowania odnośnie wyrobów, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 projektu rozporządzenia, w przypadku ich nabycia wewnątrzwspólnotowego w trybie art. 78 ust. 1 ustawy, w przypadku określonym w art. 89 ust. 2 pkt 4 tej ustawy w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2018 r. w związku z postanowieniami art. 3a ust. 1 ww. ustawy zmieniającej. Nabycie wewnątrzwspólnotowe na podstawie uproszczonego dokumentu towarzyszącego lub dokumentu handlowego tych wyrobów akcyzowych przez podmiot, który zużywa je w ramach prowadzonej działalności gospodarczej do celów uprawniających do zastosowania zerowej stawki akcyzy, będzie podlegało zgłoszeniu i kontroli fakultatywnej, zgodnie z postanowieniami § 37 ust. 2 i § 42 projektowanego rozporządzenia od dnia jego wejścia w życie.

W rozdziale 7 określono przepisy końcowe wskazujące termin wejścia w życie projektowanego rozporządzenia.

Zgodnie z § 47 traci moc rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 10 maja 2017 r. w sprawie kontroli celno-skarbowej niektórych wyrobów akcyzowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 262).

W § 48 wskazano z kolei, że projektowane rozporządzenie wchodzi w życie z dnia 1 lutego 2021 r. Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia skorelowane jest z wejściem w życie postanowień ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz.), która ma wpływ na kwestie regulowane projektowanym rozporządzeniem w zakresie obowiązku informacyjnego nałożone na podmioty niszczące wyroby akcyzowe objęte procedurą zawieszenia poboru akcyzy, które stały się nieprzydatne do spożycia, dalszego przerobu lub zużycia i po przemieszczeniu ze składu podatkowego do miejsca niszczenia spełniającego warunki niszczenia wyrobów na podstawie przepisów odrębnych zostały tam zniszczone, a także na wykonywanie kontroli w przypadku zmiany środka transportu wyrobów akcyzowych przemieszczanych poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 poz. 1292, z późn. zm.), należy wskazać, że projekt rozporządzenia wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców będących również jego adresatami, bowiem w przypadku wejścia w życie proponowanej regulacji dojdzie z jednej

strony do zmniejszenia ich obciążeń administracyjnych, z drugiej strony nowe kategorie podmiotów zostaną objęte projektowaną regulacją. W sferze zmniejszenia obciążeń administracyjnych przede wszystkim wyodrębniono podmioty prowadzące małe gorzelnie, których zakres działalności uzasadnia odrębne uregulowania w stosunku do podmiotów produkujących alkohol etylowych metodami przemysłowymi. Ponadto, wprowadzono ułatwienia w zakresie wytwarzania, odzyskiwania, oczyszczania i odwadniania alkoholu etylowego oraz jego magazynowania i zużycia. Dodatkowo wyłączono obowiązek wykonywania kontroli obrachunku stanu zapasów i obrotu piwa, wina, napojów fermentowanych oraz wyrobów pośrednich. Wyodrębnienie małych gorzeln i wprowadzenie powyższych zmian oszczędzi tym podmiotom czas poświęcony dotychczas na czynności związane z wypełnianiem obowiązku informacyjnego, a także czas i środki poświęcane na przeprowadzane kontrole. Powyższe regulacje uelastycznią sposób prowadzenia działalności przez podmioty oraz zmniejszą koszty tej działalności. W przypadku podmiotów produkujących lub zużywających niektóre wyroby akcyzowe (wyroby energetyczne określone w poz. 24a, 24b i 25 załącznika nr 2 do ustawy; preparaty smarowe, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 11 lit. c ustawy; wyroby objęte zerową stawką akcyzy, o których mowa § 3 ust. 1 pkt 4 projektu rozporządzenia), które dotychczas wykonywały obowiązek informacyjny w ograniczonym zakresie (§ 26 dotychczasowego rozporządzenia) wystąpią obciążenia związane z objęciem nowych kategorii wyrobów kontrolą i obowiązkami informacyjnymi. Obciążenia te uzależnione są od wielkości przedsiębiorstwa i planowanej produkcji lub zużycia wyrobów akcyzowych. Polegają głównie na przekazywaniu do właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego informacji o czynnościach podlegających kontroli.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej. Zgodnie dyrektywą Rady 2008/118/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego, uchylającej dyrektywę 92/12/EWG (Dz. Urz. UE L 9 z 14.01.2009, str. 12) każde państwo członkowskie ustanawia własne zasady i warunki dotyczące wykonywania kontroli w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych.

Projekt rozporządzenia nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z czym nie podlega notyfikacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt rozporządzenia będzie podlegał udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.